

Tertia tamen sententia verior, quam tenent *Pal.* p. 26. §. 2. n. 15. *Viva* q. 4. a. 3. n. 5. et *Salm.* c. 7. n. 45. cum *Præp.* *Hurt.* et *Leand.* sic distinguit: « Si pœnitens in Confessione manifestet peccata mortalia tam antecedentis, quām præsentis anni, tunc pene satisfacit utriusque anni obligationi. » Ratio, quia per illam unam Confessionem jam implet finem præcepti, nempe ut ipse cum Deo reconcilietur: idque est contra secundam sententiam. Nec obstat paritas denarii allata; nam solutio unius denarii non potest quidem solutioni duorum denariorum debitorum æquivare, sed una Confessio bene potest æquivalere pluribus Confessionibus, cum una Confessio deleaf omnia peccata, quæ per plures fuerant delenda. Si verò pœnitens in præsenti anno non peccavit mortaliter ante Confessionem et postea incidit in mortale, tunc una Confessione non satisfacit præceptis utriusque anni, sed tenetur iterum confiteri. Ratio, quia per illam Confessionem tantum satisfacit præcepto anni præteriti, non autem præsentis, cum respectu præcepti præsentis anni non satisficiat, qui non confitetur mortalia istius anni; communiter enim docent DD. et meritò, prout *Laym.* l. c. *Pal.* §. 3. n. 1. et *Salm.* n. 41. cum *Suar.* *Vasq.* *Bon.* *Becc.* *Dic.* *Reg.* *Diana*, *Hurt.* *Leand.* etc. ac ipse *Lugo* d. 15. n. 173. quod si quis confitetur sola venialia in principio anni, et ante finem committit mortale, tenetur illud intra illum annum confiteri. Unde cum Confessio illa mortalium commissorum tantum in anno præterito non sit impletiva præcepti anni præsentis, sequitur quod si pœnitens in hoc anno aliquod mortale committat, teneatur illud ante finem anni confiteri.

670. — « 5. Satisfacunt ii, qui confitentur Mendicantibus, etiam in Paschate, quia hi habent facultatem à Sacerdote maxime proprio omnium fidelium, et Pastore Pastorum. Ita communiter omnes contra *Glossatorem*, et *Auctorem Parochiani* obedientis. Contra quos vid. in Responsis *Françisci Fontani* editis Vienae Austriae anno 1634, allegatam auctoritatem duorum Conciliorum Generalium, Viennensis et Tridentini, 20 Pontificum, 50 Doctorum, et præter totius orbis consensum multorum quoque Parochorum testantium, eos esse optimos Parochianos, qui Regulares adeant, et ab iis instituuntur, ut supra l. 3. t. 3. c. 1. dub. 3. item *Nauarr.* *Azor.* *Fag.* *Trull.* l. 3 c. 4. d. 2. n. 6. *Dian.* p. 8. t. 1. R. 88. * (Vide dicta de hoc punto n. 564. *)

671. — « 6. Non obligatur ante finem anni, qui habens mortale timet ne illud obliscatur. *Conin.* *Henr.* C. de *Lug.* d. 14. n. 41. et alii contra *Med.* etc. Si tamen prævideret, se non habiturum occasionem confitendi deinceps toto hoc anno, debet prævenire etiam in medio anni. *Card.* de *Lugo* disp. 15. sect. 6. n. 182. * (Vide dicta n. 298. *)

672. — « 7. Probabilius est, non satisfieri præcepto Ecclesiæ per confessionem invalidam, ut docent *Suar.* d. 36. s. 7. *Fill.* *Laym.* C. de *Lugo* d. 15. s. 6. §. 5. etsi probabile contrarium putet esse *Fagund.* Vide *Dian.* p. 3. t. 4. R. 120. * (Impro-

babile tamen nunc est propter prop. 14 inter damnatas ab *Alexandro VII.*) * Item nec per confessionem venialium, ut docet *Diana* p. 4. t. 4. R. 206. ex *Hurt.* et *Mercero.* * (*V. dicta* n. 669. in fine, *)

673. — « 8. Excusatitur ab hoc præcepto, 1. qui physicè non possunt; v. g. quibus deest Confessarius; 2. qui moráliter non possunt; v. g. qui prudenter timent revelationem sigilli; vel qui non possunt sine notabili incommodo vitæ, fortunaru, etc. *Conin.* *Tamb.* c. 4. §. 3.

674. — « Nota in fine quod de jure communi ex cap. *Omnis utriusque sexus*, duplex poena incurritur à transgredientibus tale præceptum, scil. prohibitio ab ingressu Ecclesiæ, et privatio sepulturæ; sed incurritur post sententiam Judicis. Et impuberis à predicta poena excusatetur. * (*Ita Viva ex comm. q. 4. art. 3. n. 9.* Vide dicta n. 295. v. *Præceptum.*) *

APPENDIX.

De Confessariis sollicitantibus.

675. — Ex bulla Gregorii XV, edita anno 1622, ac descripta apud *Salm.* de *præcept.* *Decalogi* c. 4. n. 17. denunciari debent « Omnes... Sacerdos (verba Bullæ) tam seculares, quām... regulares... qui personas, quæcumque illæ sint, ad dishonesta sive inter se, sive cum aliis quomodolibet perpetranda in actu sacramentalis Confessionis, sive ante, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu Confessionis... etiam... Confessione non secuta sive extra Confessionis occasionem, in Confessionario, aut in loco quocumque ubi Confessiones audiantur, seu ad Confessionem audiendam electo, simulantes ibidem Confessiones audire, sollicitare vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos et dishonestos sermones sive tractatus habuerint. » Et deinde subjungitur: « Mandantes omnibus Confessariis, ut suos pœnitentes, quos noverint fuisse ab aliis, ut supra, sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes, seu... tractantes, etc. Inquisitoribus, seu locorum Ordinariis, etc. » Etsi hoc officium prætermiserint, mandat Pontifex, ut pro modo culpæ puniantur. In dicto autem generalis Inquisitionis imponitur excommunicatione late sententiæ in non denunciantes infra mensem omnes de hæresi suspectos, inter quos enumerat Confessarios sollicitantes ad turpia. De hac autem excommunicatione vide dicenda n. 693.

Hæc refert adnotare auctores quos observavi tractantes de hac materia sollicitationis, cum adnotatione locorum. Sunt videlicet *Castr.* tom. 1. tr. 4. de *Fide* d. 9. *Bon.* t. 1. d. 6. de *oblig.* *denunc.* p. 3. *Escob.* t. 6. p. 1. l. 47. c. 29. *Salm.* de *Præc.* *Dec.* c. 4. *punct.* 3. *Felix Pot.* part. 3. ex n. 482. *Ronc.* de *Pœnit.* ex p. 113. *Diana*

p. 4. tr. 5. per totum *Conc. de Pœn.* ex p. 756. *Mazz.* eod. tit. t. 3. ex p. 435. *Anacl.* ex p. 621. q. 5. Cæterum pauci auctores hanc rem ex professo tractant, forte quia non ubique præfata Bulla Gregorii recepta est, prout asserit *Anaclet.* n. 67. de Germania, *Palauis.* de Hispania. Sed hic advertendum quod N. SS. P. Bened. XIV novissimè anno 1741 Jun. ediderit Bullam, quæ incipit *Sacramentum*, in qua confirmavit, et, quatenus opus, denuo mandavit omnibus Inquisitoribus, et locorum universi Orbis Christiani Ordinariis, ut inquirant et procedant contra omnes Sacerdotes sollicitantes cujuscumque dignitatis, præminentiae, etc.

§. I.

Perpenduntur Clausulæ in præfata Bulla Gregorii IX appositæ.

676. De clausula I. *In actu sacramentalis Confessionis.* — **677.** De clausula II. *Ante vel post immediate.* — **678.** De clausula III. *Occasione, vel praetextu Confessionis.* — Quid importet tò *Occasione Confessionis?* Dub. 1. An denunciandus, qui sollicitat mulierem rogantem, ut cras eam audiat? Dub. 2. An qui, auditæ fragilitate mulieris, postea domi eam sollicitat? — **679.** Quid importet tò *Praetextu Confessionis?* Et quid, si ex condicione mulier, fingens se ægrotam, advocet Confessarium ad peccandum? — **680.** De clausula IV. *In Confessionario, aut in loco quocumque... simulantes ibidem Confessiones audire.* Quid importet illud *simulantes?* Et quid si Confessarius sollicitet in Confessionario, sine tamen simulatione Confessionis?

676. — CLAUSULA I. *In actu sacramentalis Confessionis.* Ad hoc sufficit, si Confessio sit incepta, licet non perfecta: ita *Salm.* d. c. 4. n. 44. et *Ronc.* de *pœnit.* Q. 8. c. 1. q. 4. Nota hic Prop. VI. damnatam ab *Alex.* VII, quæ dicebat: «Confessarius, qui » in sacramentali Confessione tribuit poenitenti cartam postea » legendam, in qua ad venerem incitat, non censem sollicitasse » in Confessione. » Pariter denunciandus est Confessarius, si in Confessione apponat medium indifferens, quod tamen ex circumstantiis postea cognoscatur appositum ad sollicitandum, ut esset imponere mulieri, ut expectet eum domi: vel si interroget eam, ubi habitat; ita *Conc. d. l.* cum *Bordon.*

677. Clausula II. *Immediatè ante, vel post.* Illud *immediatè* sentiunt communius *Passerin.* et *Boss.* apud *Ronc.* q. 6. (contra aliquos apud *Barbos.*), strictè intelligendum esse, ita ut nullum intervallum intercedat. An autem denunciari debeat Confessarius, qui sollicitat immediatè postquam poenitens petierit Confessionem? Affirmant *Salm.* num. 51. sed probabilius, ut puto, negat *Bordon.* apud *Potest.* n. 104. Notandum tamen quod eo casu, licet Confessarius non sit denunciandus ex clausula prædicta, denunciandus tamen sit ex clausula tertia sequenti: *occasione*

Confessionis, ut infra; si enim Confessarius utatur petitione illa, ut medio ad sollicitandum, utique est denunciandus; secus, si utatur tantum ad colloquendum, et si postea in progressu colloctionis tentatus sollicitat.

Illud autem, *immediate pòst*, communiter à DD. intelligitur, quando post Confessionem nec Confessarius nec poenitens ad alia se diverlit, ita ut eveniat sollicitatio, antequam ulla alia actio intervenerit; ita *Salm.* *Ronc.* *Pot.* n. 503. cum *Hart.* *Lez.* *Peyrin.* Dicit autem *Potest.* n. 104, non esse denunciandum Confessarium qui sollicitat, postquam poenitens recesserit ab ejus conspectu. Verumtamen denunciandum esse rectè censem Confessarium, qui statim post Confessionem dicit poenitenti, *expecta me paulisper*, et post intervallum venit, et sollicitat, etiamsi, accedendo, prius habeat de alio negotio seriò tractatum, quia tunc talis tractatus prudenter factus præsumitur: secus vero si venit sequenti die, et sollicitet: ita *Potest.* n. 106. Sed quidam doctus non utique improbabiliter dicit, quod si negotium illud magni sit momenti, et ad Confessarium pertinens, minimè est ipse denunciandus. Quare ex circumstantiis judicandum, an probabiliter intenta fuerit sollicitatio et negotium, ut medium; an vero negotium principaliter, et sollicitatio per accidens.

Constat autem denunciandum esse Confessarium, si statim post confessionem ducat puerum in cubiculum, et sollicitet; quia tunc statim ponit si non sollicitationem, saltem illius medium, ita *Ronc.* d. q. 6. et *Pot.* cum *Dian.* etc. n. 507. Item, si audita Confessione fœminæ, dum ea ad manum deosculandam accedit, Confessarius illam turpiter tangat: vel dum est ante ipsum ut confiteatur, pedibus, aut manibus turpiter tangat illam, si immediatè pòst ipsa confiteatur, pariter est denunciandus. Si vero alia vice confiteatur, vide dicenda in Clausula IV. num. 680.

678. — Clausula III. *Occasione vel praetextu Confessionis.* Dicitur *occasione Confessionis*, quando Confessarius vel poenitens invitat ad Confessionem veram: *praetextu* vero, quando ad Confessionem fictam: ita *Potestas*, n. 109. *Ronc.* qu. 7. et *Conc.* num. 7.

Et 1. Ex particula *occasione Confessionis*, denunciandus est Confessarius qui rogatus ad Confessionem divertit, et sollicitat, esto nondum sederit, nec mulier fuerit genuflexa; ita *communiter Salm.* n. 52. *Potestas* n. 510. in fine, et *Ronc.* l. c. et *Pal.* p. 7. num. 6.

Dubit. 1. An denunciari debeat Confessarius, qui rogatus à fœmina, ut cras ejus Confessionem excipiat, eam sollicitat? Affirmant *Conc.* num. 7. et *Mazz.* p. 439. cum *Potest.* et aliis, quia jam verificatur sollicitasse occasione Confessionis. Negant vero *Pal.* p. 7. n. 4. et *Quarti*, ac *Leand.* ap. *Mazz.* quia talis sollicitatio non est proxima Confessioni facienda, sed potius conventioni de Confessione facienda. Sed hoc non officit, quominus sollicitatio dicatur facta *occasione Confessionis*. Unde primæ sententiæ me subscribo.

Dubit. 2. An denunciari debeat Confessarius qui ob fragilitatem mulieris auditam in ejus Confessione, postea domi eam sollicitaverit? *Prima sententia* negat, et hanc tenet *Sousa de Confess. soll. num. 10.* et alii apud *Dian. p. 4. tract. 5. R. 7.* item *Salm. num. 51. cum Trull. et Leand.* et idem sentit Auctor *lib. Instruz. per li Nov. Conf. part. 2. c. 14. n. 293.* Ratio, quia is non utitur tunc occasione Confessionis, sed notitia ex illa habita; ideoque tunc dicitur Confessarius peccare non ex occasione sed ex cognitione Confessionis, cum sollicitatio sit remota à loco et statu Confessionis. *Secunda* tamen sententia probabilior affirmit, eamque tenet *Mazzotta p. 439. Potestas n. 504. in fine, et n. 587. Conc. n. 7. Pevr. cum Graff. ap. Dian. l. c. et Ronc. q. 7. cum Lez. Boss. et Bord.* Ratio, quia, cum sollicitatio impulsum habeat à Confessione, satis verificatur, quod occasione Confessionis fiat sollicitatio. Satis autem præsumitur Confessarius usus fuisse notitia Confessionis ad sollicitandum, si post auditia peccata turpia pœnitentis, suamque propensionem ad venerem ostensam, interroget de domo ubi habitat, an maneat sola et similia; vel (ut ait *Conc.*) si ante confessionem Confessarius et pœnitentis mutuo fuissent ignoti, et occasione cognitæ levitatis ipse domum mulieris adeat, et sollicitet. Item rectè ait dicendum *Ronc. cum A. A. à se cit.* si Confessarius sollicitat per epistolam; vel si Confessarius obtineat, vel petat à muliere consensum copulæ, promittendo ejus Confessionem audire.

679. — 2. *Prætextu* autem *Confessionis* denunciandus est Confessarius, qui ex pravo fine fictè invitat mulierem ad Confessionem, et deinde sollicitat; *Conc. n. 8. Mazz. d. p. 439. et Ronc. d. q. 7. cum Bord.* Si vero Confessarius vadit ad sollicitandam fœminam, petendo licentiam à suo superiore sub *prætextu Confessionis*, merito dicunt *Salm. n. 55. et Ronc. l. c. in fine cum Bord. ac Tancredi apud Potest. n. 513.* non esse denunciandum, quia tunc *prætextus Confessionis* non est respectu pœnitentis, sed respectu superioris. An autem denunciari debeat Confessarius qui convenit cum muliere, ut ad eludendos domesticos se fingat ægrotam, et ipsum accersat domum ad patrandum peccatum? Affirmant *Conc. et Mazzot. ll. cc.* item *Fagund. apud Potest. num. 513. ac Sancius apud Dian. p. 4. tr. 5. R. 37,* quia *prætextus Confessionis* tunc videtur satis manifestus. Sed probabilius negant *Ronc. d. q. 7. in fine, cum Bord. Diana l. c. et Escob. n. 662. cum Trull. cum Freita, ac Leand.* Ratio, quia tunc non verificatur quod Confessarius sollicitet *prætextu Confessionis*, sed tantum quod *prætextu Confessionis* peccatum exequatur; ita ut *prætextus Confessionis* tunc jam ordinetur non ad sollicitationem, sed ad familiares decipiendos. Et tantò minus (contra *Concinam*) puto esse denunciandum Confessarium si mulier, nulla conventione præmissa, *prætextu Confessionis* ipsum advocet et sollicitet, quamvis deinde rem habeant; quia ex Bulla tunc Confessarius denunciari debet, quando ipse sollicitat *prætextu Confessionis*; at in hoc casu non Confessarius, sed

pœnitens *prætextu Confessionis Confessarium sollicitat.* Secus vero censeo dicendum, si Confessarius extra Confessionem sollicitat, et fœmina renueret timens diffamationem; et ideo Confessarius ei suaderet, ut fingens se ægrotam eum accerseret ad peccandum; quia tunc vere diceretur Confessarius *prætextu Confessionis* sollicitare fœminam ad *præstandum* consensum. Idem puto dicendum, si Confessarius advocetur à matre puellæ, ut filiæ Confessionem recipiat, et ipsé ad cubiculum accedat cum pravo fine ad alloquendam puellam de Confessione, nempe eam interrogando an velit confiteri, vel dicendo se *advocatum* fuisse ad audiendum ejus Confessionem, et deinde sollicitet; quia tunc etiam sollicitaret *prætextu Confessionis.* Idem dicendum puto cum *Escob. n. 662. et Diana d. R. 37,* quando Confessarius in loco ad Confessiones deputato, et sub Confessionis figura sive specie simulat, ad illudendos spectantes, Confessionem audire, et sollicitet, tunc enim denunciandus est, non jam quia sollicitat *prætextu Confessionis*, sed quia sollicitat simulando Confessionis in loco ad ipsam deputato, ut mox dicemus *num. seq.*

680. — *Clausus IV.* « Extra Confessionis occasionem in Confessionario, aut in loco quocumque ubi Confessiones audiuntur, seu ad Confessionem audiendam electo, simulantes ibidem Confessionem audire, sollicitare vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos et in honestos sermones sive tractatus habuerint. » Tò *simulantes ibidem Confessiones audire.* quidem intelligitur, si Sacerdos ita se gerat, ut adstantes credant actu ipsum audire Confessionem. Dicunt autem *Ronc. q. 8. et Escob. num. 675.* cum aliis, quod ad simulandam Confessionem non sufficiat si fœmina flexis genibus coram Confessario assistat, sed insuper requiritur, ut Confessarius voce, nutu, sive aliqua actione, putâ applicando aures, simulet Confessionem audire, quia (ut aiunt) simulatio non solum debet esse ex parte pœnitentium, sed etiam ex parte Confessoriorum, cum in Bulla de his dicatur, *Simulantes ibidem Confessiones audire.* Sed melius sentiunt *Pal. p. 8. n. 4. Diana R. 18. et Fagund. ac Trull. apud Escob. n. 673.* quod cum Confessarius adest in loco deputato ad audiendas Confessiones, et fœmina genuflexa ibi adstat, eamque Confessarius sollicitat, jam denunciandus est; quia ipse manendo ibi audiens pœnitentem, jam satis ingerit spectantibus credulitatem quod illa confiteatur, ideoque ipso facto jam simulat Confessionem audire. Secus tamen dicendum puto, si in aliquo loco, quamvis electo ad Confessionem, extra tamen Confessionarium, Sacerdos sollicitaret fœminam stantem, vel sedentem, aut cubantem, juxta mox dicenda.

Dixi, *extra Confessionarium*, nam dubium hic fit, an denunciari debeat Confessarius qui sollicitat, vel tractat turpia in Confessionario, quin tamen Confessionem simulet? *Prima sententia* negat, et hanc tenet *Pal. p. 8. n. 4. Escob. n. 669. Ronc. q. 8. cum Lez. et Salm. n. 58. cum Freita, Fag. et Leand.* item *Sancius, Sousa, Hurt. Boss. et Donat. apud Pot. n. 522.* Ratio,

quia in Bulla Gregorii, ut supra dicitur, denunciandi sunt Confessarii, « qui extra Confessionis occasionem in Confessionario, » aut in loco quocumque ubi Confessiones audiuntur, seu ad Confessionem audiendam electo, simulantes ibidem Confessiones audire, sollicitare vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos et in honestos sermones habuerint. » Ergo inferunt quod sive sollicitatio fiat in Confessionario, sive in alio loco ad Confessiones electo, requiritur ad obligationem denunciandi Confessionis simulatio. Sed probabilius affirmit esse denunciandum Mazz. p. 439. Conc. n. II. Dian. p. tr. 4. R. 18. et p. 4. tr. 5. R. 58. et p. 8. tr. 9. R. 35. ac Pot. n. 522. cum Bord. Trull. etc. Cum his dicimus, quod si Confessarius sollicitat in aliis duobus locis ut supra in Bulla descriptis, requiratur simulatio Confessionis ad eum denunciandum; non vero si sollicitat in Confessionario. Et hoc probatur ex Decr. Pauli V. (relato apud Pot. l. c.) ubi sic dictum fuit: « die 10 Julii 1614, in Generali Congr. S. Rom. et universalis inquisitionis coram SS. Paulo Papa V facta relatione quod multi Confessarii tractant cum mulieribus in Confessionali extra occasionem Confessionis de rebus in honestis: Sanctissimus Deus decrevit, ut contra hujusmodi Confessarios procedatur in S. Officio. » Cum igitur nulla ibi mentio fiat de simulatione Confessionis, ad denuntiandum Confessarium sufficit, quod ipse in Confessionali de rebus turpibus tractet, quin simulet Confessionem audire. Nec valet dicere, ut aiunt adversarii, Decretum hoc fuisse abrogatum, sive restrictum per Bullam Gregorii. Nam respondet regulam generalem esse, quod leges anteriores nunquam intelligantur abrogatae per posteriores, nisi quando haec prioribus omnino sint contrariae, alioquin, semper ac aliquo modo potest contrarietas excusari; correctio legum, quoad fieri potest, vitari debet, prout communiter tradunt Sanch. de Matr. l. I. d. 17. n. 6. Pal. de Leg. tr. 3. d. 5. p. 2. §. I. n. 8. Salm. cod. tit. c. 4. n. 13. et alii DD. passim. ex c. Cum dilectus, de Consuet. et ex l. I. C. de Inoff. Dotib. ubi dicitur: « Leges legibus concordare promptum est. » Decretum autem Pauli V bene consistit cum Bulla Gregorii; in illo enim sermo tantum fit de Confessario tractante in honesta in Confessionali; in Bulla vero Gregorii additur de tractante turpia, praeter Confessionale in loco quocumque ubi Confessiones audiuntur, seu ad Confessionem audiendam electo, » et hic subditur clausula: Simulantes ibidem Confessiones audire. Unde, cum clausula haec bene referri possit tantum ad duo posteriora loca, et non ad Confessionale, non est cur dicamus Decreto Pauli V per Bullam Gregorii fuisse derogatum. Accedit edictum S. Inquisitionis Rom. (relatum a Pot. tom. 2. n. 226.) ubi dicitur: Debbano denunciare ciascuno di coloro de quali sappiano, o abbiano notizia che contro i Decreti, e Costituzioni Apostoliche abbiano abusato il Sacramento della Penitenza, servendosi della Confessione, o Confessionario (nota) a fini disonesti, sollicitando in essi i penitenti ad turpia, ed avendo con essi discorsi di cose illecite, o non convenienti al

fine per cui è stato istituito. Quapropter talis Confessarius saltem denunciandi est ex hoc edicto, quia abutitur Confessionario ad sollicitandum.

§. II.

Quinam sollicitantes debeant denunciari.

681. Qu. I. An denunciandus confessarius consentiens mulieri sollicitanti? — 682. Qu. II. An Confessarius, qui sollicitatus ad copulam, divertit ad tactus? — 683. Qu. III. An Confessarius sollicitans ad actus venialiter tantum in honestos? — 684. Qu. IV. An sollicitans ad peccata non turpia? — 685. Qu. V. An denunciandi Episcopi sollicitantes? — 686. Qu. VI. An denunciandus Confessarius sollicitans, si fuerit emendatus? — 687. Qu. VII. An, qui de sollicitatione jam convictus est et punitus? Qu. VIII. An, qui consentit mulieri sollicitanti, ne ab ea accusetur? Qu. IX. An simulans Confessionem ex condito ad tractanda in honesta? — 688. Qu. X. An denunciandus laicus, vel Clericus sollicitans in Confessione, simulando se Confessarium? Et quid si sit Sacerdos, sed caret jurisdictione? — 689. Qu. XI. An denunciari debeat penitens sollicitans Confessarium? — 690. Qu. XII. An denunciandus interpres sollicitans penitentem? — 691. Qu. XIII. An Confessarius sollicitans mulierem, ut inducat aliam ad secum peccandum; vel ut ipsa peccet cum alio? — 692. Qu. XIV. An Confessarius sollicitans postquam decesserit?

684. — QUER. I. An sit denunciandus Confessarius consentiens mulieri sollicitanti in Confessione? Affirmant Salm. c. 4. n. 42. et aiunt contrariam sententiam non esse probabilem post Bullam allatam Gregorii XV, ubi expressè sunt denunciandi non solum Confessarii sollicitantes, sed etiam in honestos tractatus habentes; et idem sentiunt Mazz. p. 441. Conc. n. 16. Pot. n. 579, item Salm. n. 54. cum Dian. Leand. Sousa, etc. Negant vero Bon. disp. 6. p. 3. n. 17. Pal. p. 5. n. 4. Escob. n. 653. cum Acunna, Hurt. Sousa, et Sanctarell, item Prado, Bordon. Homob. et Trull. apud Salm. l. c. Ac Ronc. g. 5. ad hanc sententiam inclinare videtur, dicens cum Bord. Sanctarell. etc, quod ratione à Salm. allata responderi possit, verba Bullæ intelligenda esse de tractatibus turpibus, quorum Confessarius sit auctor. Atque Dian. p. 1. tr. 7. resol. II, hanc probabilem ac tutam dicit. At mihi pro dicta sententia alia ratio occurrit, quæ habetur apud Bonac. et quæ potior videtur. Ratio est, quia ex Bulla eadem Greg. mandatur Confessarii, ut moneant de obligatione denunciationis, non jam quoscumque penitentes qui cum Confessarii in honestos tractatus habuerint, sed illos « quos noverint » fuisse ab aliis, ut supra, sollicitatos; » quare infertur, quod penitens licet, si vellet, posset Confessarium in dicto casu denunciare, juxta primam probabilem sententiam, sed videtur probabilius ad hoc penitens non obligari; quia, ut ipse obligationem subeat denunciandi Confessarium, requiritur, ut fuerit ab illo sollicitatus. Etsi igitur Confessarius non eximatur a crimine

ob dishonestum tractatum in Confessionario, eximitur tamen pœnitens ab obligatione denunciationis, dum non reperitur solicitatus. Et recte censetur noluisse Pontificem obligare pœnitentes ad denunciandum Confessarios, quos ipsi tentaverint, ob magnam difficultatem quæ deterret pœnitentes à denunciando in isto casu, quo peccatum ab ipsis causam habuerit; tum quia, si denunciarent, valde periclitaretur eorum fama: tum quia lex nimis ardua tunc eis redderetur. Quidam Neotericus scripsit prefatam opinionem fuisse proscriptam à Benedicto XIV, per Bullam *Sacramentum*, allatam Tom. I. n. XX. Sed perperam id asseruit, nam Pontifex ibi tantum dixit denunciationem esse faciendam, etiamsi *inter Confessarium et pœnitentem mutua fuerit*. Longè autem differt sollicitatio mutua, ab ea quæ fit à muliere, et cui Confessarius consentit, cum DD. valde distinguant primum casum ab altero, ut observari potest apud *Fel. Potest. de Denunciatione* n. 582, ubi dicunt, sollicitationem mutuam tum evenire, cum Confessarius sollicitatus à pœnitente ad unam turpitudinis speciem, ad aliam sollicitat mulierem (prout n. seq. dicetur), aut etiam cum Confessarius à pœnitente sollicitatus prius dissentit, vel sermonem divertit; et deinde post aliquod intervallum illam sollicitat; atque in his casibus mutuæ quidem sollicitationis Auctores aliqui, ut *Castrop. Peyrin. et Acunna* sentierunt, non adesse obligationem denunciandi; et hæc est opinio, quæ à Pontifice damnata fuit: et quidem justè, in hujusmodi enim casibus jam verificatur, quod pœnitens verè maneat sollicitata; et verè Confessarius sollicitet at in nostro casu cum Confessarius simpliciter sollicitationem consentit, minimè verificatur, nec dici potest quod mulier sit sollicitata. Quando autem cooperatio Confessarii dicenda sit simplex consensio, aut etiam mutua sollicitatio; id pendet à circumstantiis sermonis et tractatūs, qui inter Confessarium et pœnitentem intercedunt.

682. — Quær. II. An sit denunciandus Confessarius, qui, sollicitatus à pœnitente ad copulam, renuit, et divertit ad solos tactus? Affirmant *Salm. n. 40*, cum *Leand. et Dian.* Sed probabiliter negant *Pal. part. 5. n. 4. Escob. n. 656. ac Trull. Hurt.* etc. apud *Salm. n. 39*. Ratio, quia foemina sollicitans ad copulam, virtualiter provocat etiam ad tactus, qui ordinariè sunt prævi ad copulam; unde verificatur, quod Confessarius (ut supra) tunc non sollicitat, sed sollicitatus consentit. Recte verò notat *Pal. etc. d. n. 36*, quod Confessarius sollicitatus ad sodomiam, si ipse divertat ad fornicationem, vel contra, tunc certè est denunciandus, cum ipse tunc sollicitat ad actum, ad quem non fuit sollicitatus; fornicatio enim non continetur sub sodomia, nec contra.

683. — Quær. III. An denunciandus sit Confessarius sollicitans ad actus tantum venialiter inhosnests? Prima sententia affirmat, et hanc tenent *Diana R. 5. Mazzot. p. 438. Viva in Prop. 7. damn. ab Alexand. VII. et Trull. Sancius; Fagund. Leand. et Thom. Hurt. n. 635*. Ratio, quia actus leviter inhosnests

extra Sacramentum fiunt graves in Sacramento, ob gravem injuriā quæ ei irrogatur; sicut sumptio parvi cibi in die jejuniū esset per se leve peccatum contra temperantiam, sed esset grave si fieret ante Communione. Secunda verò sententia probabilior negat, et hanc tenent *Pal. part. 3. n. 3. et Escob. n. 636 ei 637. cum Sousa, Portell. et Gasp. Hurt.* Ratio, quia ex una parte certum est, quod ad denunciandum Confessarium sollicitantem requiratur, prout dicunt *Pal. Portell.* et *Sousa*, quod actus sollicitationis sit peccatum grave, ita ut certè putetur ipse graviter in eo peccasse, cum talis denunciandus sit tanquam suspectus de fide, ut habetur ex edicto Inquisitionis Gener. apud *Potest. t. 2. num. 226. p. 430*. At nemo potest censeri suspectus de fide, qui tantum venialiter peccat. Hinc Bened. XIV hoc sollicitationis crimen appellat *nefariam improbitatem*; et in Bulla Pii IV dicitur de hujusmodi Sacerdotibus sollicitantibus, « qui loco reconciliatiōnē cum Deo, graviori peccatorum mole pœnitentes onerant, et in manibus Diaboli tradunt. » Ex alia vice actus qui in se est levis contra castitatem nequit fieri gravis in Sacramento, alias quilibet peccatum veniale in materia veracitatis, patientiae, vel humiliatis evaderet grave in Sacramento, quod nemo asserit.

Nec obstat dicere, quod culpa levis reddatur gravis ob reverentiam Sacramento debitam; nam hoc currit, quando aliquid prohibetur ob solam reverentiam Sacramenti, prout prohibetur quævis parva comestio ante Communione; non verò quando res aliqua ab Ecclesia vetatur tanquam in se mala, tunc enim, quia tota injuria, quæ Sacramento irrogatur, est quatenus Sacramento ministratur aut suscipitur cum actu pravo, si actus est leviter pravus, levis etiam erit injuria quæ fit Sacramento. Omnes tamen convenient cum *Palao. et Escob. II. cc.* quod si ex circumstantiis certè conjiceretur, quod Sacerdos eo levi actu animum habuerit ulterius progrediendi, tunc censenda est sollicitatio gravis.

684. — Quær. IV. An sit denunciandus Confessarius, qui in Confessione sollicitat pœnitentem, non ad turpia, sed ad alia peccata? Prima sententia affirmat, et hanc tenent *Pegna. Zechios. Moura. et Acunna apud Dian. p. 5. tr. 4. R. 17*; et hui inclinat *Pot. n. 496. cum Cord.* Ratio, tum quia in Bulla Greg. XV dicitur esse denunciandus, qui habet cum pœnitente *illictos et inhosnests tractatus*; tò autem *illictos* videtur comprehendere omnes alios actus culpabiles, præter materiam inhosnests; idque videtur magis exprimi in edicto Inquisitionis, ubi præcipit denunciari, qui habent cum pœnitentibus *discorsi di cose illecite, e non convenienti al fine per cui il Sacramento della Penitenza è stato istituito*. Tum quia in Decreto Alex. VII habetur esse denunciandos omnes de hæresi etiam leviter suspectos; si igitur denunciari debet tanquam suspectus de hæresi qui sollicitat ad turpia, cur non etiam qui sollicitat ad alia crimina? Hæc sententia videtur satis probabilis, unde bene ait

Pal. par. num. 26. quod Inquisitores probabiliter cognoscere possint de hujusmodi sollicitatione, si deferatur, ob facultatem ipsis concessam. Secunda verò sententia communissima et probabilior negat, eamque tenent *Pal. l. c. Mazz. p. 439. Holzm. t. 1. p. 312. n. 671. Bon. part. 3. n. 13.* cum *Ledes. Paramo, et Sanctarell. R onc. p. 113. q. 3. cum Boss. et Carena, Diana d. R. 17. cum Freita, Peyr. Homob. Sousa, et Veneto, ac Escob. n. 631. cum Fag. Leand. Molf. Scortia, etc.* Ratio, quia nullibi habetur expressum, hanc sollicitationem esse denunciandam, licet enim in Bulla Gregorii, præter verbum *inhonestos* addatur *illictos* tamen patet utrumque eamdem materiam significare, dum dicitur, *illictos et dishonestos tractatus*. Nec aliter accipienda sunt verba edicti, quia edictum ad Bullam se refert, aut certè referendum est. Nec obstat dicere, quod sollicitans ad alia crimina etiam sit de haeresi suspectus; nam communissimè DD. (ut vidimus) Bullam Alexandri interpretando, censem non esse obligationem denunciandi hujusmodi sollicitantes, dum Bullæ tam Gregorii, quam aliorum Pontificum, loquendo de sollicitatione in Confessione, præceperunt denunciari tantum sollicitantes ad turpia; unde videtur ad hanc solam materiam veneream imposita esse obligatio denunciandi sollicitantes, quia ob fragilitatem naturæ frequentius hæc sollicitatio, et majus in ea periculum consentiendi contingere poterat. Idque (ut ait *Diana l. c.*) confirmatur ex praxi Inquisitorum.

Præterea, communiter dicunt DD. et merito, non esse obligationem denunciandi Sacerdotes sollicitantes ad turpia in aliis Sacramentis quam Pœnitentiæ, quia revera de hac denunciandi obligatione nullibi habetur præceptum. Ita *Bonac. par. 3. n. 7. Diana R. 16. Pal. part. 3. n. 3. cum Freita, Acunna, et Sancio, ac Escob. num. 634. cum Lez. Peyr. Sanctarell. etc. contra Moura, et Hurt.*

635. — Quær. V. An denunciandi sint Episcopi sollicitantes in Confessione? Negant *Pal. Part. 9. n. 2. et Escob. n. 715. cum Mol. Acunna, Trull. Freita, Decian. et Sancio*, quia Episcopus etiam in crimen haeresis formalis non subjicitur Inquisitoribus, ex c. *Inquisitores, de Hæresi* in 6. et ex *Trid. sess. 24. c. 5.* ubi dicitur: «Causæ criminales graviores contra Episcopos, » etiam haeresis... ab ipso tantum Romano Pontifice cognoscantur et terminentur. » Sed affirmant melius *Bonac. part. 3. n. 8. R onc. p. 113. q. 2. R. 1. Salm. n. 30. cum Hurt. et Ant. à Sp. S. ac Potestas n. 621. cum Leand. Fag. etc.* Verum *Bonac.* sentit denunciandos esse Inquisitoribus; at *Potestas, Ronc. et Salm. cum aliis* dicunt esse denunciandos Pontifici, si commodè huic fieri possit denunciatio; alias hanc deferendam esse dicunt Inquisitoribus, qui licet non possint punire, nec processum formare contra Episcopos, possunt tamen de præfato crimen excipere informationem, et deinde illam Pontifici significare, prout colligitur ex *Extravag. cum Matthæus, de Hæret.* ubi sic præscribitur procedendum contra nuntios et officiales Sedi Apostolicæ

immediatè subjectos. Et in hoc convenient *Pal. et Escob. ll. cc. cum Trull. Sancio, et Acunna*, nempe quod bene possint Inquisitores excipere hujusmodi informationem. Sub nomine autem *Episcoporum* veniunt Episcopi etiam titulares et etiam non consecrati, modò sint confirmati; item Nuntii, Legati et Abbates jurisdictionem quasi Episcopalem habentes, ut dicunt *Salm. n. 31. cum Barb. et Tamb.*

636. — Quær. VI. An si Confessarius sollicitans sit emendatus, debeat adhuc denunciari? Prima sententia negat, et hanc tenent *Pal. p. 10. n. 1. et Escob. n. 624 et 625. cum Soto, Molf. Acunna, Peyr. Fag. Portel. Zenard. Freita, etc; item Led. Lugo, Trull. Leand. Hurt. et alii apud Salm. n. 75.* et hanc probabilem putat (saltem extrinsecè) Auctor *Instruct. etc. p. 2. cap. 15. §. 2.* Ratio, quia finis denunciationis est emendatio rei, et ablatio damni, quibus jam obtentis, cessante fine legis principalis, cessat etiam lex naturalis denunciationis, quæ principaliter respicit emendationem, nec lex positiva ejus ordinem invertere potest. Hanc probabilem putat etiam *Viva de 1. præc. q. 8. art. 5. n. 3.* Rectè verò DD. excipiunt Hæreticum formalem, maximè dogmatizantem, cujus difficilis est emendatio, et quem omnino expedit denuntiari, saltem ad subventionem aliorum quos ipse forte subverterit.

Signa autem emendationis sunt (ut dicunt DD. citati apud *Salm. n. 76. et apud Viva. d. 1.*): 1. Si mulier sollicitata, ter vel quater ad Confessarium accedendo, in eo pravum animum non amplius adverterit; ita *Escob. n. 625. cum Trull. Diana, et Sousa.* 2. Si per triennium Confessarius bene vixerit, ut ait *Sancius.* 3. Si sit sacramentaliter confessus, et per longum tempus non tentaverit, ut *Escob. d. n. 625. cum Freita, Sancio, Marc. Alaiati, Farinac. Hurt. Ricc. Felin. et Barb.* 4. Si lucratus sit Jubilæum, ut dicit *Escob. cum Genuensi.* 5. Sifactus sit Religiosus. 6. Si sit homo insignis probitatis, et semel vel bis sollicitaverit, ut *Hurtadus.* 7. Si post sollicitationem statim det signa doloris. 8. Si fuerit senex, ita ut putetur ex magna passione sollicitasse, et postea vere resipuisse, ut ait *Syloest.* Hæc tamen signa dicit *Viva d. 1.* singula non sufficere, nisi plura simul conjuncta faciant constare de emendatione. Et hoc valde est notandum; nam revera, sicut constat de crimen, debet et constare de emendatione. Et quod dicitur de sollicitatione, etiam dicendum est de aliis criminibus de haeresi suspectis.

Quanvis prædictam primam sententiam satis probabilem existiment Auctores citati, absolutè tamen probabiliorem esse judico secundam sententiam, quæ docet Confessarium etiam emendatum esse denunciandum. Ratio, quia Pontifex magis, quam emendationem rei, ejus punitionem intendit, ad damnum Ecclesiæ reparandum, et ad resarcendum scandalum. Et ideo sancivit, ut supra, denunciationem fieri, nulla correptione fraterna præmissa; quæ utique præmittenda esset, si emendatio rei, et non punitio intenta principaliter esset. Ita *Suar. Bon. Azor.*

et plures cum *Salm.* cap. 4. n. 77. qui hanc secundam sententiam certè tenendam esse aint.

687. — Quær. VII. An sit obligatio denunciandi Confessarium, qui de sollicitatione jam fuerit satis convictus et punitus? Certum est quod, si ipse delinquit iterum, postquam in primo crimen fuerit punitus, iterum denunciari debet. Et idem dicendum, si de sollicitatione non fuerit plenè convictus, quia tunc nec fuissest satis punitus. Dubium ergo est, si de eadem sollicitatione jam fuerit satis convictus et punitus. Negant esse obligationem denunciandi *Acunna*, *Seraphin*, *Hurt*. etc. apud *Salm.* c. 4. n. 73. quia Confessarius jam censetur emendatus, juxta primam sententiam mox supra allatam. Sed longè probabilius affirmant *Salm.* n. 74. cum *Bon.* *Trull.* *Dian.* tum quia tunc non constat de emendatione; tum quia non eximit mulier ab obligatione denunciandi, quia alia denunciavit, dum unaquæque persona sollicitata omnino denuntiare tenetur, sive sint, sive non sint alii denunciantes.

Quær. VIII. An denunciari debeat Confessarius, qui mulieri sollicitanti consentit, ob metum ab illa incussum, quod eum accusabit, nisi consentiat? Negat *Hurtadus*, quia lex ecclesiastica non obligat, cum metus gravis intervenit. Hæc tamen ratio debilis est, quia talis metus non censetur gravis; Judices enim non facile credunt cuique mulierculæ accusanti, ut dicunt *Salm.* n. 59. *Esc.* Sed et melius dici potest hic Confessarius non esse denunciandus, quia tunc revera esset sollicitatus, non sollicitans, juxta dicta n. 681.

Quær. IX. An sit denunciandus Confessarius, qui ex condicto cum poenitente simulat Confessionem, ut tractet inhonestam. Negat *Pal.* p. 8. n. 2. tum quia sollicitatio tunc esset mutua; tum quia tunc poenitens ipsa deberet se denunciare. Rectè verò affirmant *Salm.* n. 60. cum *Dian.* et *alii*, quia tunc jam adest vera sollicitatio Confessarii, nec poenitens denunciando tenetur denunciare seipsum, sed tantum verba referre et actus Confessarii. Et hoc hodie expressè definitum est in Bulla Ben. XIV. quæ incipit, *Sacramentum*, (vide Tom. IX. inter *Decret.* n. I.) ubi præcipitur fieri denunciatio, etiamsi sollicitatio mutua fuerit; ibi enim præcipitur denunciandus esse Confessarius sollicitans, « etiamsi Sacerdos sit qui jurisdictione ad absolutionem validè » impertiendam caret, aut sollicitatio inter Confessarium et » poenitentem mutua fuerit, sive sollicitanti poenitens consenserit, sive consensum minimè præstiterit, vel longum tempus » post ipsam sollicitationem jam effluxerit. »

688. — Quær. X. An sit denunciandus laicus, vel non Sacerdos sollicitans in Confessione, simulans se Confessarium? Respondeatur affirmatiè cum *Salm.* n. 27. *Ronc.* l. c. R. 3. Ratio, quia licet is non sit denunciandus ratione sollicitationis ex Bulla Gregorii XV. denunciari tamen debet ex alia Constitutione Gregorii XIII, apud *Salm.* n. 27. ubi quicunque non Sacerdos audiens Sacramentaliter Confessiones præcipitur de-

nunciari. Utrum autem ad denunciandum talem non Sacerdotem sollicitantem requiratur non solùm, ut Confessionem audierit, sed etiam ut absolutionem impenderit. Ex verbis præfatis Bullæ Gregorii XIII relatis à *Salm.* l. c. videtur sufficere quod tantum audierit, cum ibi dicatur, quod Inquisitores Sancti Officii procedere debeant in non Sacerdotes, qui Missas celebrant, aut sacramentaliter Confessiones audiunt. Sed *Pal.* part. 9. n. 5. *Mazz.* p. 437. *Potest.* pag. 490. *Esc.* 685. cum *Acunna* et *Sancio*. dicunt omnino requiri, ut etiam absolvant, dum in edicto S. Inquisitionis Gener. dicitur denunciandus esse ille, qui cum non sit Sacerdos, Sacramentum ministrat; non censetur autem Sacramentum Pœnitentie ministrare, qui absolutionem non impertitur. Sed, hoc non obstante, in præfato edicto (quod in extenso refert *Potest.* t. 2. part. 1. n. 226.) certò hic denunciandus est, etiamsi non absolvat, cum ibi dicantur denunciandi esse, tanquam suspecti di hæresi: *Coloro che non essendo ordinati Sacerdoti, si usurpano di celebrar Messa, ancorchè non abbiano proferito le parole della Consecrazione, o abbiano presunto di ministrare il Sacramento della Penitenza a' fedeli di Cristo, ancorchè (nota) non si sia venuto all' atto dell' asoluzione.* Pariter autem certum est ex Bulla Benedicti (ut mox supra vidimus in Quæst. præced.) denunciandum esse Sacerdotem sollicitantem in Confessione, etiamsi jurisdictione careat.

689. — Quær. XI An sit denunciandus pœnitens qui in Confessione sollicitat Sacerdotem? Affirmant aliqui pauci apud *Salm.* n. 29. Sed communiter et verius negant *Bonac.* p. 3. n. 20. *Dian.* p. 1. tr. 4. R. 23. *Pal.* p. 9. n. 7. et *Salm.* l. c. cum *Trull.* *Bord.* *Sousa*, *Acunna*, *Sancio*, et *Leand.* Ratio, quia leges pœnales non sunt extendendas de casu ad casum. Neque currit hinc eadem ratio pro pœnitentia quæ pro Confessario sollicitante, ob plura momenta quæ cuique patent, et præcisè ob suspicionem revelationis sigilli, si Confessarius pœnitentem denunciaret.

690. — Quær. XII. An sit denunciandus Sacerdos interpres, qui sollicitat pœnitentem? Prima sententia affirmat, et hanc tenent *Freita*, *Trimarch.* etc. *Escob.* a *Corro* apud *Escob.* num. 689. Ratio, quia interpres non solùm gerit partes pœnitentis, sed etiam Confessarii, unde pariter ac Confessarius injuriam irrogat Sacramento. Secunda verò sententia communissima negat, eamque tenent *Pal.* p. 9. n. 6. *Potestas* n. 489. *Holzn.* t. 1. p. 311. n. 671. *Mazz.* p. 437. *Diana* R. 9. *Escob.* n. 691. cum *Fag.* *Sousa*, *Sancio*, ac *Salm.* n. 26. cum *Trull.* *Leand.* et communis ut asserunt. Ratio 1. quia interpres magis se habet ex parte pœnitentis, quam Confessarii. Ratio 2. et potior, quia ex Bulla Greg. XV tantum Confessarii sollicitantes denunciandi sunt, utque diximus, et leges pœnales non extenduntur præter casus expressos. His tamen non obstantibus, dicunt *Conc.* n. 5. *Potest.* loc. cit. *Escob.* n. 591. cum *Fag.* et *Diana* p. 9. tr. 9. R. 32. v. Nota, cum *Leand.* quod licet ex Bulla Greg. XV interpres

sollicitans non sit denunciandus, tamen denunciari debet ex edicto S. Inquisitionis supra citato n. 680. in fine, ubi denunciandi sunt omnes de hæresi suspecti, et inter hujusmodi suspectos enumerantur omnes illi, che abusino il Sacramento della Penitenza, servendosi della Confessione, o Confessionario a fini disonesti, sollicitando in essi i penitenti ad turpia, ed avendo con essi discorsi di cose illecite, e non conuenienti al fine per lo quale è stato istituito. Unde bene denunciandus est interpres, qui jam abutitur Confessione pœnitentis ad eum sollicitandum, vel ad tractandum cum eo de rebus in honestis.

694. — Quær. XIII. An sit denunciandus Confessarius qui sollicitat pœnitentem, ut inducat aliquam foemina ad secum peccandum? *Acunna, et Freita ap. Pal. p. 5. num. 2.* (præcisa Bulla Greg. XV.) probabile putant non esse denunciandum ex Dec. Pii IV et Clem. VIII. Sed, attenta saltem præfata Bulla Greg. hodie non est dubitandum quin denunciari debeat, cum ibi dicantur denunciandi esse omnes Sacerdotes, qui in Confessione « personas ad in honesta inter se, sive cum aliis quomodo » dolibet sollicitare tentaverint. »

An autem denunciandus sit Confessarius qui sollicitat pœnitentem, ut consentiat ad peccandum, non secum, sed cum alio? *Acunna apud Esc. n. 644.* et alii pauci olim probabile putarunt non debere denunciari, sed hodie certum est oppositum, cum Bened. XIV in Bulla *Sacramentum* (cit. num. 687. Qu. IX.) §. 2. definiverit hunc Confessarium omnino esse denunciandum, etiamsi « sollicitatio non pro seipso, sed pro alia persona peracta » fuerit. »

692. — Quær. XIV. An sint denunciandi Confessarii sollicitantes, postquam jam è vita migraverint? Affirmant *Salm. c. 4. num. 71. infra.* Sed negat probabilitus *Potest. num. 595.* quia tunc cessat totalis finis legis, scilicet tam emendatio, quam punitio rei. Idem dicit *Roncag. c. 2. quest. 4. cum Bord.* Bene tamen advertit cum eodem *Bord.* et *Caren.* quid hæretici formales, etiam post mortem, semper sint denunciandi, ad reparandum saltem damnum ab eis illatum.

§. III.

Quinam teneantur denunciare.

695. An possit absolviri mulier sollicitata, antequam denunciet? Ea an facta denunciatione, possit quivis Confessarius absolvere ab excommunicatione contracta ob denunciationem neglectam? — 694. An semper Confessarius teneatur monere de obligatione denunciandi? — 695. Qu. I. An teneantur denunciare, qui non possunt probare denunciationem? Et qui aliunde sollicitationem sciunt? — 696. Qu. II. An sit obligatio denunciandi, si crimen sit occultum? — 697. Qu. III. An, si sollicitatio fuerit habita à longo tempore? — 698. Qu. IV. An teneantur ad denunciandum, qui scit sollicitationem sub secreto? — 699. Qu. V. An sit obligatio denun-

candi per Epistolam, vel internuncium? Et an Confessarius teneatur aliquando denunciationem excipere, vel deferre? — 700. Qu. VI. An teneantur denunciare mulier sollicitationi consentiens? — 701. Qu. VII. An sit obligatio denunciandi, si speretur sollicitans per correptionem emendandus?

695. — EST prænotandum I. quid sollicitati non possunt absolviri nisi prius denuncient: et si adsit impedimentum statim faciendi, denunciationem, saltem debent esse parati quamprimum ad denunciandum; alias peccant graviter, et incidunt in excommunicationem. Ita *Salm. c. 4. num. 69 et 70. cum Nao. Hurt. Sanct. Acunna, Sousa, et aliis communiter. Improbabilissime igitur dixit Pontas vers. Conf. 2. Cas. 17.* nolenti denunciare Confessarium sollicitantem non esse denegandam absolutionem. Bene autem potest absolviri pœnitens ante denunciationem, si adsit justa causa illam differendi, nempe si Ministri Tribunalis longè distent, vel si sit necessitas communicandi ad vitandum scandalum, vel ob luxurandum Jubilæum, et possit credi persone, quid sit denuncia tura. Ita *Sanch. Dec. lib. 2. c. 13. Suar. de Cens. d. 7. sect. 5. à n. 38. et Salm. c. 4. n. 70. cum Sanctio, Trimarch. et Leand.* et probabile putat *Dian. p. 4. tr. 5. R. 29.* In Bulla autem Ben. XIV. *Sacramentum*, circa id sic habetur: « Caveant diligenter Confessarii, ne pœnitentibus quos noverint jam ab alio sollicitatos, sacramentalem absolutionem impertiant, nisi prius denunciationem ad effectum perducentes, delinquentem indi cauerint competenti Judici, vel saltem se, cum primū poterunt, delatuos spondeant ac promittant. »

An autem, facta denunciatione, pœnitens à quocumque Confessario absolviri possit ab incursa excommunicatione? Negant *Salm. d. c. 4. n. 70. Mazz. tom. 3. p. 440. Diana dicta R. 29. cum Sancio, et Potest. n. 614. cum Bordono*, ex edicto Sacrae Inquisit. Gener. infra citando. Affirmat vero *Lupus p. 1. l. 5. ar. 3. p. 90.* (cui adhæret *Conc. p. 119. n. V.*) quia, ut ait, reservatio hujus censuræ perseverat tantum durante contumacia, unde expirat facta denunciatione, aut mortuo denunciando; idque infert *Lupus ex edicti verbis, quæ esse solent: E dalla detta scommunica nessuno, se non da noi, o dal supremo Tribunale del S. Officio, potrà essere assoluto, se prima non avrà soddisfatto al S. Officio.* Et revera, attentis prædictis verbis opinio *Lupi* satis probabilis videtur. Sed contra hic notandum, quid si quis injuste accusaret, vel accusare suaderet aliquem Sacerdotem innocentem de sollicitatione, incurret casum reservatum Papalem, sed sine censura, prout habetur in Bulla Bened. XIV *Sacramentum*, data die Kalendarum Junii 1741, Bullarii Tom. I. N. XX. (quam vide in extensem relatum Tomo nono inter Decreta n. I.) ubi §. 3. sic dicitur: « Quæcumque persona, quæ execribili hujusmodi flagitio se inquinaverit, vel per seipsam innocentes Confessarios impie calumniando, vel scelèstè procurando, ut id ab aliis fiat... impiis suasionibus, aut promissis, aut blanditiis, aut minis, aut alio quovis modo, etc. »